

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی

معاونت پژوهشی

دفتر آمار و پایش اقتصادی

مجموعه گزارش های آماری (۰۰۳)

ارزیابی وضعیت تولید در سال های ۹۱ و ۹۲

مرداد ۱۳۹۳

فهرست مطالب

۷.....	ارزیابی وضعیت تولید در سال‌های ۹۱ و ۹۲
۷.....	۱- وضعیت تولید سال‌های ۹۱ و ۹۲

ارزیابی وضعیت تولید در سال های ۹۱ و ۹۲

۱- وضعیت تولید سال های ۹۱ و ۹۲

۱-۱- وضعیت تولید در گزارش مرکز آمار: مرکز آمار ارقام حسابهای ملی سال ۱۳۹۲ را در ۱۱ مرداد ۱۳۹۳ منتشر کرد. در این گزارش مختصر، به اعلام نرخ رشد تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار و ارزش افزوده گروه های کشاورزی، صنعت (صنایع و معادن به اضافه نفت) و خدمات بسنده شده است. مطابق با آمار یاد شده، در سال ۱۳۹۲، نرخ رشد تولید ناخالص داخلی با نفت و بدون نفت به ترتیب ۲/۲- درصد و ۲- درصد برآورد می شود. از آنجا که گزارش یاد شده حاوی اطلاعات مربوط به سال ۱۳۹۱ نیست، می توان نتیجه گرفت که تجدیدنظری در نتایج سال ۱۳۹۱ صورت پذیرفته است. جدول شماره ۱ نرخ رشد اقتصادی سال های ۹۱ و ۹۲ را نشان می دهد. باید گفت که مرکز آمار ارزش افزوده گروه های اقتصادی را بر اساس قیمت تولیدکننده^۱ گزارش می کند.

---

۱. در تقویم ارزش افزوده ها بر اساس قیمت تولیدکننده، آن قیمتی مورد محاسبه قرار می گیرد که تولیدکننده بابت یک واحد از کالا و خدمت تولید شده از خریدار دریافت می کند منهای هر نوع مالیات بر ارزش افزوده یا مالیات های کسر کردنی دیگر که از خریدار مطالبه می شود. در قیمت تولیدکننده هزینه های حمل و نقلی که تولیدکننده جداگانه دریافت می کند، منظور نمی شود.

جدول ۱- نرخ رشد تولید ناخالص داخلی و اجزای آن در سال‌های ۹۱ و ۹۲
به روایت مرکز آمار ایران

۱۳۹۲	۱۳۹۱	درصد نرخ رشد - سال پایه ۱۳۷۶
۱,۲		کشاورزی
-۴,۵		صنایع و معادن
-۰,۹		خدمات
-۲,۲	-۵,۴	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار
-۲,۰	-۳,۱	تولید ناخالص داخلی بدون نفت

مأخذ: مرکز آمار ایران

۱-۲- وضعیت تولید در گزارش بانک مرکزی: بانک مرکزی در ۲۸ خرداد ۹۳، سری‌های زمانی حسابهای ملی بر پایه ۱۳۸۳ را منتشر نمود. سری جدید که سال‌های ۱۳۳۸ تا ۱۳۹۱ را در بر می‌گیرد، مبنای محاسبات فصلی سال‌های ۹۱ و ۹۲ قرار گرفته که در تیر ۹۳ منتشر شده است. جدول شماره ۲ نرخ‌های رشد ارزش افزوده گروه‌های اصلی اقتصادی سال ۹۱ و نُه ماهه ۹۲ را نشان می‌دهد. باید گفت که بانک مرکزی ارزش افزوده فعالیت‌های اقتصادی را بر اساس قیمت پایه^۱ گزارش می‌کند.

۱. در تقویم ارزش افزوده‌ها بر اساس قیمت پایه، آن قیمتی مورد محاسبه قرار می‌گیرد که تولیدکننده بابت یک واحد از کالا و خدمت تولید شده از خریدار دریافت می‌کند منهای هر نوع مالیات پرداختنی به علاوه هر نوع یارانه دریافتی برای آن واحد از محصول به فروش رفته. در قیمت پایه، هزینه‌های حمل و نقلی که تولیدکننده جداگانه دریافت می‌کند منظور نمی‌شود.

جدول ۲- نرخ رشد تولید ناخالص داخلی و اجزای آن در سال‌های ۹۱ و ۹۲ به
روایت بانک مرکزی

۱۳۹۲			۱۳۹۱			به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۸۳
نه ماهه	فصل سوم	فصل دوم	فصل اول	سال	نه ماهه	
۵/۲	-۰/۸	۷/۲	۷/۰	۳/۷	۳/۸	گروه کشاورزی
-۱۲/۶	-۱۱/۴	-۲/۳	-۲۱/۶	-۳۷/۴	-۳۹/۷	گروه نفت
-۶/۳	-۳/۴	-۷/۳	-۸/۲	-۶/۴	-۷/۳	گروه صنایع و معادن
-۳/۰	-۱۰/۱	-۳/۸	۴/۳	-۲/۵	-۵/۲	معادن
-۷/۵	-۳/۸	-۸/۵	-۱۰/۴	-۸/۵	-۹/۱	صنعت
۵/۱	۶/۰	۶/۱	۳/۱	۱/۱	۰/۴	برق، گاز و آب
-۶/۵	-۳/۶	-۸/۱	-۷/۸	-۳/۶	-۴/۷	ساختمان
-۲/۴	-۳/۹	-۲/۸	-۰/۵	۱/۱	-۰/۲	گروه خدمات
-۷/۴	-۴/۵	-۸/۶	-۹/۲	-۸/۹	-۱۵/۳	بازرگانی، رستوران و هتلداری
۰/۰	۰/۴	-۰/۷	۰/۳	۵/۰	۷/۲	حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات
-۱۵/۲	-۹/۹	-۱۴/۸	-۲۱/۱	-۱/۶	۰/۳	خدمات موسسات پولی و مالی
۰/۴	-۷/۰	۰/۰	۸/۴	۸/۷	۴/۳	خدمات مستغلات و خدمات حرفه ای و تخصصی
۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۴	۱۲/۱	خدمات عمومی
۶/۱	-۵/۱	۷/۱	۱۶/۶	۰/۷	-۴/۹	خدمات اجتماعی، شخصی و خانگی
						کسر میشود:
-۱۵/۹	-۱۰/۲	-۱۵/۸	-۲۱/۹	-۲/۶	-۰/۳	کارمزد احتسابی
-۳/۴	-۴/۲	-۲/۳	-۳/۹	-۶/۸	-۸/۳	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه
-۲/۳	-۳/۳	-۲/۳	-۱/۲	-۰/۹	-۲/۰	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه (بدون نفت)

مأخذ: بانک مرکزی

همان گونه که ملاحظه می شود، در نرخ رشد تولید ناخالص داخلی و اجزای آن در سال ۱۳۹۱ تجدیدنظری اساسی صورت گرفته است. احتمالاً بخشی از تغییر ارقام ناشی از تغییر سال پایه و بخشی دیگر ناشی از اعمال اطلاعات جدید در برآوردهای فصلی بوده است. جدول شماره ۳، تفاوت‌های برآوردهای بانک مرکزی بر اساس دو سال پایه را در یک جدول نشان می دهد. مطابق با جدول یاد شده، نرخ‌های رشد ارزش افزوده کشاورزی، صنایع و معادن و خدمات، و به تبع آن تفاوت نرخ رشد تولید ناخالص داخلی بدون نفت، قابل توجه است.

بر اساس برآوردهای جدید، نرخ رشد یاد شده از ۳/۱- درصد به ۰/۹- درصد افزایش یافته است. با وجود افزایش ارزش افزوده فعالیت‌های عمده اقتصادی در سال پایه جدید نسبت به سال پایه ۷۶، نرخ رشد تولید ناخالص داخلی یک واحد درصد کمتر از رقم قبلی است. در واقع علت این امر را باید در بخش نفت در دو سال پایه جستجو نمود که بر پایه ۸۳ سهم آن بیشتر از پایه ۷۶ است.

جدول ۳- مقایسه نرخ رشد تولید ناخالص داخلی و اجزای آن در سال ۹۱
بر پایه ۷۶ و ۸۳ به روایت بانک مرکزی

درصد نرخ رشد	۱۳۹۱*	۱۳۹۱**
کشاورزی	۶,۳	۳,۷
نفت	-۳۴,۱	-۳۷,۴
صنایع و معادن	-۱۲,۴	-۶,۴
خدمات	+,۴	۱,۱
تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه	-۵,۸	-۶,۸
تولید ناخالص داخلی بدون نفت	-۳,۱	-+,۹

* سال پایه ۷۶

** سال پایه ۸۳

مأخذ: بانک مرکزی

در جدول شماره ۴، تفاوت برآوردهای شش ماهه و نه ماهه بانک مرکزی نشان داده شده است. از آنجا که بانک مرکزی تاکنون ارقام فصلی سازگار با

ارزیابی وضعیت تولید در سال‌های ۹۱ و ۹۲ / ۱۱

سری‌های زمانی پایه ۸۳ را منتشر نکرده است، مقایسه ارقام نرخ رشد شش ماهه با ارقام قبلی میسر نیست. در هر صورت، مطابق با ارقام موجود، تغییر قابل توجهی در ارقام کشاورزی و نفت دیده می‌شود که ممکن است ناشی از تجدیدنظر در ارقام باشد. با توجه به اینکه مرکز آمار نرخ رشد ارزش افزوده کشاورزی را ۱/۲ درصد برآورد نموده است، و همچنین با توجه به سوابق آمارهای بخش کشاورزی، تردیدهایی درباره رشد ۵/۲ درصدی این بخش وجود خواهد داشت.

جدول ۴- نرخ رشد تولید ناخالص داخلی و اجزای آن در ارقام شش ماهه و نه ماهه سال ۹۲ به روایت بانک مرکزی

درصد نرخ رشد	۱۳۹۲*	۱۳۹۲**
کشاورزی	۲,۱	۵,۲
نفت	-۹,۴	-۱۲,۶
صنایع و معادن	-۷,۷	-۶,۳
خدمات	-۲,۴	-۲,۴
تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه	-۳,۱	-۳,۴
تولید ناخالص داخلی بدون نفت	-۲,۷	-۲,۳

* شش ماهه ۹۲

** نه ماهه ۹۲

مأخذ: بانک مرکزی

۱-۳- مقایسه برآورد مرکز آمار و بانک مرکزی: در جدول شماره ۵، ارقام نرخ رشد مرکز آمار و بانک مرکزی برای تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار ارائه شده است. در جدول یاد شده فرض شده است که نرخ‌های رشد سال ۹۲

بانک مرکزی معادل نرخ‌های رشد نه ماهه سال ۹۲ خواهد بود، اگر چه بر اساس روندهای موجود می‌توان گفت که نرخ رشد سال ۹۲ بهتر از رقم نه ماهه آن است. از مقایسه نتایج بر پایه ۷۶ و ۸۳ بانک مرکزی می‌توان گفت که بخش مهمی از تفاوت ارقام دو مرکز آماری، به تفاوت سال پایه باز می‌گردد. با توجه به اهمیت سال پایه در محاسبات ملی و اثر آن بر سطح دقت نتایج، لازم است که مراکز آماری از روش شاخص‌های زنجیره‌ای استفاده کنند یا دست کم، تغییر زودهنگام سال پایه را در دستور کار قرار دهند.

جدول ۵- مقایسه آمار مرکز آمار و بانک مرکزی

۱۳۹۲	۱۳۹۱	نرخ رشد - درصد
		مرکز آمار
-۲,۲	-۵,۴	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار
-۲,۰	-۳,۱	تولید ناخالص داخلی بدون نفت به قیمت بازار
		بانک مرکزی
-۳,۱	-۶,۶	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار
-۲,۰	-۰,۷	تولید ناخالص داخلی بدون نفت به قیمت بازار

مأخذ: مرکز آمار و بانک مرکزی

۲- وضعیت تقاضای نهایی اقتصادی در سال ۱۳۹۲: علاوه بر ارقام ارزش افزوده، بانک مرکزی اجزای هزینه نهایی نه ماهه سال ۹۲ را نیز منتشر کرده است که در جدول شماره ۶ نشان داده شده است.

جدول ۶- نرخ رشد اجزای تقاضای نهایی اقتصاد

۱۳۹۲			۱۳۹۱			به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۸۳
نه ماهه	فصل سوم	فصل دوم	فصل اول	سال	نه ماهه	
۱/۱	۱/۴	۰/۷	۱/۴	-۱/۷	-۴/۵	مصرف خصوصی
-۰/۷	۰/۱	-۰/۳	۰/۱	-۷/۲	۳/۹	مصرف دولتی
-۱۳/۴	-۶/۴	-۱۶/۷	-۱۷/۲	-۲۳/۸	-۲۴/۷	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص
-۲۱/۸	-۱۱/۰	-۲۳/۰	-۳۰/۴	-۳۰/۷	-۳۰/۷	ماشین آلات
-۷/۸	-۳/۶	-۱۲/۳	-۷/۲	-۱۳/۸	-۱۴/۹	ساختمان
						تغییر در موجودی انبار
						خالص صادرات کالاها و خدمات
-۴/۲	-۸/۶	-۱/۷	-۱/۰	-۲۰/۰	-۲۲/۰	صادرات کالاها و خدمات
-۲۱/۰	-۱۳/۴	-۲۲/۲	-۳۱/۰	-۲۳/۱	-۲۱/۹	واردات کالاها و خدمات
-۳/۱	-۳/۳	-۱/۷	-۴/۳	-۶/۶	-۸/۳	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار

مأخذ: بانک مرکزی

همانند برآورد ارزش افزوده‌ها، در اینجا هم تفاوت قابل توجهی میان برآوردهای قبلی و کنونی برای سال‌های ۹۱ و ۹۲ مشاهده می‌شود. در جدول شماره ۷، برآورد سال ۹۱ بانک مرکزی برای اجزای هزینه نهایی، بر پایه ۷۶ و پایه ۸۳ مقایسه شده است. بر اساس جدول زیر، نرخ رشد مصرف خصوصی بهتر و نرخ رشد سایر اجزای هزینه نهایی منفی‌تر شده است که برآیند آن کاهش ۰/۶- درصدی نرخ رشد جدید به قبلی است. متأسفانه بانک مرکزی هیچ‌گونه توضیحی درباره تفاوت برآوردهای قبلی و کنونی ارائه نداده است.

جدول ۷- نرخ رشد اجزای هزینه نهایی سال ۹۱ بر اساس سال‌های پایه ۷۶ و ۸۳
به روایت بانک مرکزی

درصد نرخ رشد	۱۳۹۱*	۱۳۹۱**
مصرف خصوصی	-۵,۰	-۱,۷
مصرف دولتی	-۶,۱	-۷,۲
تشکیل سرمایه ثابت	-۱۹,۱	-۲۳,۸
صادرات	-۱۷,۷	-۲۰,۵
واردات	-۲۰,۲	-۲۳,۱
تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار	-۶,۰	-۶,۶

* سال پایه ۷۶

** سال پایه ۸۳

مأخذ: بانک مرکزی

علاوه بر ارقام سال ۹۱، ارقام شش ماهه با ارقام نه ماهه سال ۹۲ هم تفاوت‌های قابل توجهی دارند. می‌توان گفت که بخش مهمی از تفاوت‌های موجود بین نرخ‌های رشد اجزای هزینه نهایی در برآورد شش ماهه و نه ماهه ۹۲ بانک مرکزی، که در جدول شماره ۸ ارائه شده است، به علت تجدید نظر در ارقام است. همان‌گونه که قبلاً اشاره شد، به دلیل عدم انتشار سری‌های زمانی فصلی بر پایه ۸۳، امکان مقایسه نرخ‌های رشد شش ماهه جدید و قبلی امکان‌پذیر نیست. جدول زیر بیانگر، تغییر قابل توجه در برآورد نرخ رشد مصرف خصوصی، مصرف دولتی و صادرات است که توضیحی برای این تفاوت ارائه نشده است.

جدول ۸- نرخ رشد اجزای هزینه نهایی در ارقام شش ماهه و نه ماهه سال ۹۲ بانک مرکزی

۱۳۹۲**	۱۳۹۲*	درصد نرخ رشد
۱,۱	۳,۷	مصرف خصوصی
-۰,۷	-۷,۳	مصرف دولتی
-۱۳,۴	-۱۴,۳	تشکیل سرمایه ثابت
-۴,۲	۳,۵	صادرات
-۲۶,۰	-۳۰,۳	واردات
-۳,۱	-۲,۷	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار

* شش ماهه ۹۲

** نه ماهه ۹۲

مأخذ: بانک مرکزی

۲-۱- نرخ رشد مصرف خصوصی: با آنکه رقم مصرف خصوصی در برآورد نه ماهه نسبت به برآورد شش ماهه ۹۲ کاهش یافته است، به نظر می‌رسد که این رقم همچنان با بیش‌گویی همراه باشد. در جدول شماره ۹، متوسط هزینه‌های یک خانوار نمونه شهری بر اساس ارقام بانک مرکزی نشان داده شده است. بر اساس جدول یاد شده، روند نرخ رشد هزینه‌های مسکن کاملاً عکس دیگر اجزای هزینه است. با توجه به سهم ۳۰ درصدی این قلم از کل اجزای هزینه خانوارهای شهری، در مجموع این قلم مانع از منفی‌تر شدن رقم کل گردیده است. با توجه به اطلاعاتی که از روش تعدیل به قیمت ثابت در بانک مرکزی در دست است، می‌توان گفت که بیش‌گویی نرخ رشد هزینه‌های مسکن، و در نتیجه نرخ رشد هزینه مصرف خصوصی، ناشی از عدم تناسب شاخص قیمت مورد استفاده برای این قلم هزینه است.

جدول ۹- متوسط هزینه سالانه یک خانوار شهری به قیمت ثابت

ارقام به میلیون ریال		به قیمت ثابت ۱۳۹۰			نرخ رشد ثابت - درصد
قلم هزینه / سال		۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	
خوراکی ها و آشامیدنی ها		۴۳٫۳	۳۹٫۳	۳۶٫۷	-۹٫۱
دخانیات		۰٫۶	۰٫۵	۰٫۴	-۸٫۰
پوشاک و کفش		۸٫۰	۶٫۷	۴٫۹	-۱۶٫۴
مسکن، آب، برق و سایر سوخت ها		۱۶٫۰	۱۸٫۹	۲۱٫۴	۱۸٫۳
اثاث، لوازم و خدمات مورد استفاده در خانه		۸٫۳	۶٫۴	۵٫۲	-۲۳٫۰
بهداشت و درمان		۹٫۳	۹٫۵	۹٫۰	۲٫۳
حمل و نقل		۲۰٫۳	۱۵٫۷	۱۳٫۳	-۲۲٫۵
ارتباطات		۳٫۹	۴٫۱	۴٫۹	۴٫۲
تفریح و امور فرهنگی		۴٫۷	۳٫۶	۳٫۶	-۲۳٫۴
تحصیل		۳٫۷	۳٫۷	۳٫۸	۱٫۲
رستوران و هتل		۴٫۰	۳٫۳	۳٫۱	-۱۷٫۷
کالاها و خدمات مفرقه		۱۴٫۷	۱۲٫۱	۱۰٫۳	-۱۴٫۹
کل		۱۷۳٫۹	۱۶۷٫۹	۱۶۶٫۵	-۳٫۵

مأخذ: ارقام مقدماتی و منتشر نشده بودجه خانوار بانک مرکزی

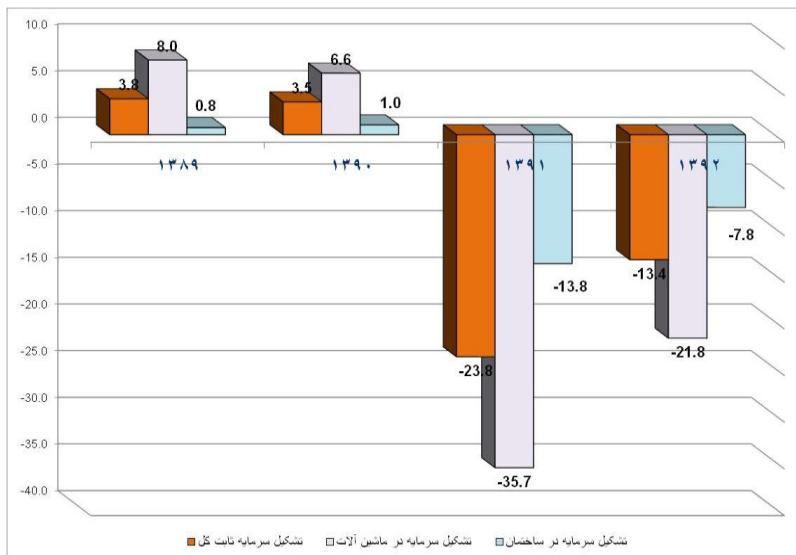
۲-۲- نرخ رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص: یکی دیگر از اجزای مهم تقاضای نهایی اقتصاد، تشکیل سرمایه ثابت است که برای دو سال ۹۱ و ۹۲ با نرخ رشد منفی قابل توجه $۲۳/۸-$ و $۱۳/۴-$ درصد مواجه بوده است. نرخ رشد منفی برای این قلم، رشد اقتصادی سال های آتی را با مخاطرات جدی روبه رو خواهد ساخت که لازم است بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد.

نمودار شماره ۱، تحولات نرخ رشد تشکیل سرمایه ثابت را طی سال های ۸۹ تا ۹۲ نشان می دهد. مطابق با ارقام یاد شده، روند نزولی نرخ رشد تشکیل

ارزیابی وضعیت تولید در سال‌های ۹۱ و ۹۲ / ۱۷

سرمایه ثابت از سال ۹۰ آغاز شده و در سال ۹۱ به پایین‌ترین سطح طی سال‌های اخیر رسیده است.

نمودار ۱- نرخ رشد تشکیل سرمایه ثابت طی سال‌های ۸۹ تا ۹۲ بر پایه سال ۱۳۸۳

مأخذ: دفتر آمار و پایش اقتصاد بر اساس ارقام بانک مرکزی

۲-۳- تغییر در سطح رفاه خانوارها: نرخ رشد درآمد سرانه از مهم‌ترین شاخص‌های تغییر سطح رفاه جامعه است. جدول شماره ۱۰، وضعیت درآمد ملی و درآمد سرانه را در سال‌های ۸۹ تا ۹۲ نشان می‌دهد. مطابق با ارقام یاد شده، در سال ۹۲، سطح درآمد سرانه به قیمت ثابت، در مقایسه با سال ۹۰، حدود ۲۰ درصد کاسته شده است که لازم است مورد توجه قرار گیرد.

جدول ۱۰- درآمد ملی و درآمد سرانه

۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	به قیمت‌های ثابت ۱۳۸۳
۱۹۱۱۷۸۶	۲۰۲۹۲۸۷	۲۳۴۹۰۲۸	۲۲۲۲۳۸۷	درآمد ناخالص ملی - میلیارد ریال
-۵.۸	-۱۳.۶	۵.۷		نرخ رشد - درصد
-۷.۱	-۱۴.۹	۴.۵		نرخ رشد درآمد سرانه - درصد

مأخذ: ارقام درآمد ملی؛ بانک مرکزی؛ و ارقام نرخ رشد درآمد سرانه: دفتر آمار و پایش اقتصادی

قبلاً درباره نرخ رشد هزینه‌های مصرف خصوصی سال ۹۲ و اثر هزینه‌های مسکن نکاتی گفته شد. در اینجا موضوع یاد شده را از نظر گاه وضعیت رفاه خانوارها بیشتر بررسی می‌کنیم.

بر اساس اطلاعات موجود، بخش مهم هزینه‌های مسکن عبارت است از هزینه اجاره پرداختی توسط خانوارهای اجاره‌نشین، و ارزش اجاری خانوارهای مالک مسکن که به صورت احتسابی صورت می‌گیرد. هزینه‌های دیگری هم وجود دارند، همچون خانه‌های سازمانی و خانه‌های رایگان که سهم اندکی از کل هزینه‌های مسکن دارند. از آنجا که هزینه‌های اجاره خانوارهای مالک مسکن به صورت احتسابی است و عملاً مبلغی برای آن دریافت و پرداخت نمی‌شود، می‌توان گفت که تغییرات آن تأثیری بر سطح رفاه این دسته از خانوارها ندارد. حتی اگر رقم رشد $13/2$ درصدی ردیف هزینه‌های مسکن را بپذیریم، با حذف سهم خانوارهای مالک مسکن شخصی، که بالغ بر ۷۰ درصد کل هزینه‌های مسکن است، می‌توان تصویر واقعی تری از تغییرات وضعیت رفاه خانوارها ارائه نمود.

جدول ۱۱- متوسط هزینه سالانه یک خانوار شهری به قیمت ثابت با حذف اجاره
احتسابی مسکن شخصی

ارقام به میلیون ریال	به قیمت ثابت ۱۳۹۰			نرخ رشد ثابت - درصد	
	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲
قلم هزینه / سال					
خوراکی ها و آشامیدنی ها	۴۳,۳	۳۹,۳	۳۶,۷	-۹,۱	-۶,۶
دخانیات	۰,۶	۰,۵	۰,۴	-۱۵,۳	-۸,۰
پوشاک و کفش	۸,۰	۶,۷	۴,۹	-۱۶,۴	-۲۶,۰
مسکن، آب، برق و سایر سوخت ها	۱۶,۰	۱۸,۹	۲۱,۴	۱۸,۳	۱۳,۲
اثاث، لوازم و خدمات مورد استفاده در خانه	۸,۳	۶,۴	۵,۲	-۲۳,۰	-۱۸,۹
بهداشت و درمان	۹,۳	۹,۵	۹,۰	۲,۳	-۵,۰
حمل و نقل	۲,۳	۱۵,۷	۱۳,۳	-۲۲,۵	-۱۵,۸
ارتباطات	۳,۹	۴,۱	۴,۹	۴,۲	۱۸,۴
تفریح و امور فرهنگی	۴,۷	۳,۶	۳,۶	-۲۳,۴	-۰,۵
تحصیل	۳,۷	۳,۷	۳,۸	۱,۲	۲,۹
رستوران و هتل	۴,۰	۳,۳	۳,۱	-۱۷,۷	-۶,۵
کالاها و خدمات متفرقه	۱۴,۷	۱۲,۱	۱۰,۳	-۱۷,۷	-۱۴,۹
کل	۱۳۶,۶	۱۲۳,۷	۱۱۶,۵	-۹,۴	-۵,۸

مأخذ: دفتر آمار و پایش اقتصادی بر اساس ارقام مقدماتی و منتشر نشده بودجه خانوار بانک مرکزی

مطابق با جدول شماره ۱۱، با وجود حفظ نرخ‌های رشد هریک از اقلام هزینه، به علت حذف قلم اجاره احتسابی، و در نتیجه کاهش سهم هزینه‌های مسکن، نرخ رشد هزینه متوسط یک خانوار نمونه شهری در سال‌های ۹۱ و ۹۲ به ترتیب به ۹/۴- و ۵/۸- درصد کاهش یافت. در صورتی که اقلام یاد شده برای کل جمعیت کشور تعمیم داده شود، ارقام جدول شماره ۱۲ حاصل خواهد شد.

در جدول یاد شده، نرخ رشد هزینه‌های مصرفی خانوارهای کشور قبل و پس از تعدیل اجاره احتسابی مشاهده می‌شود. علاوه بر آن، ارقام هزینه‌های مصرفی دولت که می‌تواند سطح رفاه خانوارها را تحت تأثیر قرار دهد نیز ملاحظه می‌شود. در این زمینه باید به طور خاص به هزینه‌های آموزشی و بهداشتی دولتی اشاره کرد که مصرف‌کننده مستقیم آن خانوارها هستند.

جدول ۱۲- تغییر در سطح رفاه خانوارهای کشور

تعدیل شده		تعدیل نشده		به قیمت‌های ثابت ۱۳۸۳
۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	
-۴,۷	-۶,۰	۰,۴	۰,۲	نرخ رشد مصرف خصوصی
-۰,۷	-۷,۲	-۰,۷	-۷,۲	نرخ رشد مصرف دولتی

مأخذ: هزینه‌های دولت و هزینه‌های تعدیل نشده خانوارها، بانک مرکزی؛ و هزینه‌های تعدیل شده خانوارها، دفتر آمار و پایش اقتصادی

۳- جمع بندی: تولید ناخالص داخلی کشور طی سال‌های ۹۰ تا ۹۲ نزدیک به ۱۰ درصد کاهش یافته است. در سال ۱۳۹۲، اندازه درآمد سرانه به قیمت ثابت، به عنوان یکی از شاخص‌های مهم رفاه جامعه، حدود ۲۰ درصد نسبت به سال ۱۳۹۰ کوچک‌تر شده است. به طور مشخص، انعکاس کاهش قابل توجه در درآمد را می‌توان در کاهش در هزینه‌های مصرف خصوصی و دولتی مشاهده نمود.